

HOOFDSTUK 1

LUCHTKWALITEIT, KLIMAAT EN EMISSIES VAN LUCHTVERONTREINIGENDE STOFFEN

Foto: © Thinkstock

Meer informatie op :
https://leefmilieu.brussels/news?field_thematique_tid=122

Dit hoofdstuk is bijgewerkt tot de bepalingen die in werking zijn getreden op 1 mei 2018.

VOORNAAMSTE WETSBEPALINGEN

De voornaamste wetsbepalingen ter zake zijn de volgende:

- Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid (hierna 'Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid')¹;
- Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (hierna *BWLKE*)², boek 3;
- Verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen (hierna 'Verordening nr. 1005/2009')³;
- Verordening (EU) nr. 517/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen en tot intrekking van verordening (EG) nr. 842/2006 (hierna 'Verordening nr. 517/2014')⁴;
- Ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen⁵; en
- De uitvoeringsbesluiten van de hierboven vermelde wetgeving, in het bijzonder de volgende besluiten:
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3 juni 2003 tot vaststelling van emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen⁶;
 - Koninklijk besluit van 26 juli 1971 tot oprichting van zones voor speciale bescherming tegen luchtverontreiniging⁷;
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 juni 2001 betreffende de grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofdioxiden, zwevende deeltjes en lood in de lucht⁸;
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 5 juli 2001 betreffende de grenswaarden voor benzeen en koolmonoxide in de lucht⁹;
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 april 2002 betreffende de vaststelling van langetermijndoelstellingen, streefwaarden en een alarm- en informatiedrempel voor de ozonconcentraties in de lucht¹⁰;
 - Besluiten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de sectorale uitbatingsvoorwaarden, in het bijzonder de volgende besluiten:
 - > Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest¹¹;
 - > Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 22 maart 2012 betreffende de koelinstallaties¹²;
 - > Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 15 mei 2003 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor bepaalde installaties voor het overspuiten van voertuigen of voertuigonderdelen die gebruik maken van oplosmiddelen¹³; en
 - > Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 juli 2001 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor de textielreiniging met behulp van solventen¹⁴.

¹ Ordonnantie van 25 maart 1999, vroeger getiteld 'Ordonnantie betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu' (B.S., 24 juni 1999), zoals hernoemd en gewijzigd door de ordonnantie van 8 mei 2014 (B.S., 18 juni 2014).

² Ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing B.S., 21 mei 2013.

³ PBEU, L. 286 van 31 oktober 2009, p. 1.

⁴ PBEU, L. 161 van 14 juni 2006, p. 1.

⁵ B.S., 26 juni 1997.

⁶ B.S., 19 juni 2003.

⁷ B.S., 26 juli 1971.

⁸ B.S., 26 juli 2001.

⁹ B.S. 21 september 2001.

¹⁰ B.S., 11 juni 2002.

¹¹ B.S., 18 juni 2008.

¹² B.S., 19 juni 2012.

¹³ B.S., 12 juni 2003.

¹⁴ B.S., 1 september 2001.

DOEL VAN DE WETGEVING

Deze wetgeving streeft naar de evaluatie en de verbetering van de luchtkwaliteit en van de binnenlucht om de schadelijke gevolgen voor de gezondheid en het leefmilieu te voorkomen en te verminderen, en in het bijzonder het terugdringen van de emissies van luchtverontreinigende stoffen die precursoren zijn van eutrofiërende, verzurende en troposferische ozon, van broeikasgassen, van persistente organische verontreinigende stoffen en van verontreinigende stoffen die de stratosferische ozonlaag aantasten¹⁵.

VOORNAAMSTE VERPLICHTINGEN

A. Algemene verplichtingen

Foto : © Herman_Ricour

Structurele maatregelen bedoeld om de luchtverontreiniging te verminderen en de blootstelling aan bepaalde deeltjes terug te dringen, worden genomen door de Regering¹⁶ in geval van overschrijding van de grenswaarde of van de streefwaarde van één of meerdere verontreinigde stoffen en op basis van het gewestelijk Lucht-Klimaat-Energieplan en de plannen inzake luchtkwaliteit.¹⁷

Om het hoofd te bieden aan een dreigende overschrijding of overschrijding van een grenswaarde of alarmdrempel, kan de Regering ook een actieplan goedkeuren¹⁸. Zo werd een dergelijk plan in het leven geroepen om luchtverontreinigingspieken door micropartikels en stikstofdioxide te voorkomen; mogelijke maatregelen zijn, naargelang het geval, het optrekken van de snelheidscontroles, de invoering van een snelheidsbeperking op bepaalde wegen, een rijverbod voor vrachtwagens of andere voertuigen, of het beperken van de binnentemperatuur in openbare gebouwen waar tertiaire activiteiten worden verricht¹⁹.

Er gelden tevens wettelijke voorschriften van uiteenlopende aard om de luchtverontreiniging te beperken. Verwarmingssystemen in gebouwen moeten bijvoorbeeld periodiek gecontroleerd worden door een erkend verwarmingsketeltechnicus²⁰. De tijdspanne tussen de controles mag niet meer dan drie jaar bedragen voor verwarmingsketels op gasvormige brandstof en een jaar voor ketels op een vloeibare brandstof²¹ (zie verder, afdeling 2 van dit hoofdstuk).

Bovendien kunnen ook uitbatingsvoorwaarden worden opgelegd aan de uitbaters van ingedeelde inrichtingen, meer bepaald om de luchtkwaliteit te vrijwaren. Zo bijvoorbeeld:

- is de houder van een milieuvergunning in het bijzonder verplicht om alle nodige maatregelen te treffen om de gevaren, hinder of ongemakken veroorzaakt door de inrichtingen te voorkomen²², meer bepaald op het vlak van luchtverontreiniging;
- moeten de houder van een milieuvergunning en de uitbater van een ingedeelde inrichting de algemene uitbatingsvoorwaarden naleven die desgevallend door de Regering opgelegd zijn voor de categorie van inrichtingen waar de inrichting onder valt²³ evenals de bijzondere uitbatingsvoorwaarden opgenomen in de milieuvergunning²⁴; en
- moet de uitbater van een ingedeelde inrichting waarvoor een aangifteplicht geldt, de algemene uitbatingsvoorwaarden naleven die desgevallend door de Regering opgelegd zijn voor de categorie waar zijn inrichting onder valt²⁵ evenals de bijzondere uitbatingsvoorwaarden die hem desgevallend worden opgelegd na ontvangst van de aangifte²⁶.

¹⁵ Artikel 1.2.1, 7° en 8°, van het BWLKE.

¹⁶ Zie het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3 juni 2003 tot vaststelling van emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen.

¹⁷ Artikel 3.2.8 van het BWLKE.

¹⁸ Artikel 3.2.11 van het BWLKE.

¹⁹ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 27 november 2008 tot bepaling van de dringende maatregelen om piekperiodes van luchtverontreiniging door fijnstof en door stikstofdioxiden te voorkomen, B.S., 24 december 2008.

²⁰ Artikel 2.2.17, § 3, van het BWLKE.

²¹ Artikel 25, § 1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3 juni 2010 betreffende de voor de verwarmingssystemen van gebouwen geldende EPB-eisen bij hun installatie en tijdens hun uitbatingperiode.

²² Artikel 96; § 1, 1°, gecombineerd met artikel 63, § 1, 3°, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

²³ Krachtens artikel 6, § 1, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

²⁴ Krachtens artikel 56 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

²⁵ Krachtens artikel 6, § 2 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

²⁶ Krachtens artikel 6, § 1, en artikel 68 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

B. Specifieke verplichtingen

1) Specifieke verplichtingen voor broeikasgasemissies

De uitbaters van bepaalde inrichtingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (opgesomd in bijlage 3.3 van het BWLKE; het gaat bijvoorbeeld om inrichtingen voor de fabricage van glas, de productie van papier of karton, de productie van pulp en kalk) ontvangen elk jaar emissierechten voor broeikasgassen of kunnen die verwerven²⁷.

Het volgende jaar moeten de uitbaters een hoeveelheid emissierechten inleveren die gelijk is aan de totale broeikasgasemissies²⁸ en, standaard, een (geïndexeerd) bedrag betalen van 100 euro per ton kooldioxide-equivalent²⁹.

2) Specifieke verplichtingen betreffende de ozonlaag

Het is voor ondernemingen verboden de gereguleerde stoffen die opgesomd staan in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009 (meer bepaald chloorfluorkoolstoffen, halonen, tetrachloorkoolstof, methylbromide en chloorfluorkoolwaterstoffen) of producten of apparaten die gereguleerde stoffen bevatten of nodig hebben, te produceren, te gebruiken of uit te voeren, behoudens in bepaalde omstandigheden en onder bepaalde voorwaarden vastgelegd in dezelfde verordening³⁰.

Met 'onderneming' wordt bedoeld "elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die:

- a) gereguleerde stoffen of nieuwe stoffen produceert, terugwint, recycleert, regeneert, gebruikt of vernietigt,
- b) dergelijke stoffen invoert,
- c) dergelijke stoffen uitvoert,
- d) dergelijke stoffen op de markt brengt, of
- e) koel-, klimaatregelings- of warmtepompapparatuur dan wel brandbeveiligingssystemen exploiteert die gereguleerde stoffen bevatten;"³¹

Daarnaast moeten ondernemingen de stoffen genoemd in bijlage I van Verordening nr. 1005/2009 vernietigen, recyclen of regenereren:

- voor stoffen in koel-, klimaatregelings- en warmtepompapparatuur³², apparatuur die oplosmiddelen bevat en systemen voor brandbeveiliging en brandblusapparaten, moeten ondernemingen systemen installeren voor de terugwinning van die stoffen om ze te kunnen vernietigen, recyclen of regenereren³³
- stoffen in alle andere producten en apparatuur³⁴ moeten door de onderneming worden teruggewonnen waar dat technisch en economisch haalbaar is³⁵; en
- de stoffen en producten die gereguleerde stoffen bevatten, worden vernietigd met de goedgekeurde technieken opgesomd in bijlage VII van de Verordening nr. 1005/2009 dan wel, indien ze niet genoemd worden in de bijlage, door de ecologisch meest aanvaardbare vernietigingstechniek, zonder dat daar buitensporige kosten mee gemoeid zijn³⁶.

Voorts, wat betreft koelinstallaties³⁷:

- is zowel het gebruik of de opslag van CFK's en van halon als van koelvloeistof in koelinstallaties verboden;
- is het gebruik van HCFC's in koelinstallaties verboden, tenzij ze vóór 31 december 1999 werden geplaatst en vergund;
- is het gebruik van nieuw geproduceerde HCFC's niet toegelaten voor onderhoud of service van koelapparatuur;

Foto : © Thinkstock

²⁷ Artikel 3.3.5 van het BWLKE

²⁸ Artikel 3.3.6 van het BWLKE.

²⁹ Artikel 3.4.1, eerste lid, van het BWLKE.

³⁰ Artikelen 3 tot 8, 10 tot 13 en 17 van de Verordening nr. 1005/2009.

³¹ Artikel 3, 26°, van de Verordening nr. 1005/2009.

³² Met uitzondering van de houders voor het vervoer en de opslag van gereguleerde stoffen (artikel 3 van de Verordening nr. 1005/2009).

³³ Artikel 22, § 1, van de Verordening nr. 1005/2009.

³⁴ Met uitzondering van de houders voor het vervoer en de opslag van gereguleerde stoffen (artikel 3 van de Verordening nr. 1005/2009).

³⁵ Artikel 22, § 4, van Verordening nr. 1005/2009.

³⁶ Artikel 22, § 2, van Verordening nr. 1005/2009. Zie ook artikel 22, § 4, van de Verordening nr. 1005/2009.

³⁷ Artikel 3, §§ 1 tot 4, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 22 maart 2012 betreffende de koelinstallaties.

- mogen koelmiddelen van het HFCK-type niet gebruikt worden in koelcircuits, noch voor het onderhoud of de navulling ervan;
- moeten HCFC's in koelapparatuur vervangen worden door toegelaten koelmiddelen, zoniet moet de koelinstallatie buiten dienst worden gesteld;
- is elke bewuste emissie van koelmiddel in de atmosfeer verboden, en moeten alle mogelijke maatregelen worden getroffen om relatief verlies zo veel mogelijk te beperken, en in elk geval tot maximaal 5% (zoniet moet de installatie buiten dienst worden gesteld)³⁸; en
- moet koelapparatuur die gebruik maakt van HCFC's periodiek gecontroleerd worden op lekkage.

Tot slot is het gebruik van brandbeveiligingssystemen en brandblussers die halonen bevatten verboden, dergelijke apparatuur moet buiten werking worden gesteld³⁹.

'CFK's' zijn chloorfluorkoolwaterstoffen. Ze maken deel uit van de gasen die verantwoordelijk zijn voor de aantasting van de ozonlaag. De twee voornaamste afgeleiden van CFK's zijn halonen en HCFC's.

3) Specifieke verplichtingen voor afvalverbranding

Algemeen genomen moet het afvalbeheer gebeuren zonder het milieu te schaden en, in het bijzonder, zonder risico's voor de lucht of geurhinder te veroorzaken⁴⁰.

Het is verboden afvalstoffen te vernietigen door verbranding in open lucht, behalve wanneer het gaat om plantaardige afvalstoffen afkomstig van het onderhoud van tuinen of de ontbossing of ontginning van terreinen (of bedrijfslandbouwkundige werkzaamheden)⁴¹.

Tot slot is een milieuvergunning verplicht voor de uitbating van een installatie voor de verbranding of meeverbranding van afvalstoffen⁴². Zulke uitbating is onderworpen aan algemene uitbatingsvoorwaarden, meer bepaald om de luchtkwaliteit te vrijwaren⁴³, en aan bijzondere uitbatingsvoorwaarden vastgelegd in de eigenlijke milieuvergunning, die ook bedoeld kunnen zijn om de luchtkwaliteit te vrijwaren en die niet minder streng mogen zijn dan de algemene uitbatingsvoorwaarden⁴⁴. Zo bijvoorbeeld:

- moet de uitbater van de verbrandings- of meeverbrandingsinstallatie wat betreft de aflevering en ontvangst van de afvalstoffen alle nodige voorzorgsmaatregelen treffen om, in de mate van het mogelijke, alle negatieve gevolgen voor het milieu, zoals luchtverontreiniging en geurhinder, te voorkomen of te beperken. Die voorzorgsmaatregelen moeten voldoen aan minimumvereisten⁴⁵;
- moeten de verbrandings- en meeverbrandingsinstallaties bepaalde emissiegrenswaarden respecteren⁴⁶;
- moeten er verschillende metingen van luchtverontreinigende stoffen en desbetreffende controles gebeuren, volgens de vastgelegde reglementaire voorwaarden⁴⁷, en het resultaat van die metingen moet worden doorgegeven aan LB binnen een termijn die afhangt van het soort meting; en
- moet LB onmiddellijk worden ingelicht van elke overschrijding van de grenswaarden⁴⁸.

³⁸ Artikel 6.1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 22 maart 2012 betreffende de koelinstallaties.

³⁹ Artikel 6, § 2, van Verordening nr. 1005/2009.

⁴⁰ Artikel 17, 1° en 2° van de ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende het afval.

⁴¹ Artikel 6 van het koninklijk besluit tot oprichting van zones voor speciale bescherming tegen luchtverontreiniging.

⁴² Rubrieken 50, 81, 216 en 219 van de lijst van ingedeelde inrichtingen.

(http://app.leefmilieubrusseel.be/lijsten/?nr_list=IC_LIST).

⁴³ Zijn er algemene uitbatingsvoorwaarden opgenomen in, enerzijds, artikel 63 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen en, anderzijds, in het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval (B.S., 20 februari 2003).

⁴⁴ Op grond van artikel 56 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen en met naleving, in het bijzonder, van artikel 2, § 1, eerste lid, en artikel 4bis, § 1, c) en e) van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval.

⁴⁵ Artikel 5 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval.

⁴⁶ Artikelen 7 en 17 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval

⁴⁷ Artikel 11, §§ 1 tot 11, en bijlage III van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval.

⁴⁸ Artikel 11, § 15, en artikel 13 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval.

4) Specifieke verplichtingen voor asbest

Tot slot, wat betreft de emissie van asbestdeeltjes in de lucht bij werkzaamheden voor de verwijdering of inkapseling van asbest moeten, indien het om ingedeelde werken gaat⁴⁹, emissiegrenswaarden gerespecteerd worden⁵⁰ en moeten er in het bijzonder maatregelen worden getroffen om de luchtkwaliteit te vrijwaren, zoals voorgeschreven door de Regering⁵¹.

Voorts kunnen er ook andere uitbatingvoorwaarden worden opgelegd bedoeld om de luchtkwaliteit te vrijwaren, naargelang het geval, in de vorm van uitbatingvoorwaarden opgenomen in de milieuvergunning⁵² of van bijzondere uitbatingvoorwaarden opgelegd na de ontvangst van een aangifte⁵³.

De houders van een milieuvergunning zijn bovendien, algemeen genomen, verplicht om alle nodige maatregelen te treffen om de gevaren, hinder of ongemakken veroorzaakt door de inrichtingen die ze uitbaten, te voorkomen⁵⁴.

In het kader van niet-ingedeelde werken voor de verwijdering of inkapseling van asbest moeten, tijdens alle werken die asbesthoudende toepassingen betreffen en bij het beheer van het asbesthoudend afval, alle voorzorgsmaatregelen worden getroffen om verspreiding van de asbestvezels in de omgeving te vermijden⁵⁵.

5) Specifieke verplichtingen voor voertuigen

De Regering heeft op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een "lage emissiezone" ("LEZ") gecreëerd waarbinnen het recht tot toegang voor motorvoertuigen afhangt van de mate van emissies van luchtverontreinigende stoffen zoals bepaald door de Regering (op basis van de EURO-norm) volgens een kalender opgesteld tot 2025⁵⁶:

- Vanaf 1 januari 2018 tot 31 december 2018, één van de volgende types motorvoertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm II of 2;
 - 2) de voertuigen met een benzine- of aardgasmotor;
- Vanaf 1 januari 2019 tot 31 december 2019, één van de volgende types motorvoertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm III of 3;
 - 2) de voertuigen waarvan de benzine- of aardgasmotor ten minste voldoet aan de euronorm II of 2;
- Vanaf 1 januari 2020 tot 31 december 2021, één van de volgende types voertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm IV of 4;
 - 2) de voertuigen waarvan de benzine- of aardgasmotor ten minste voldoet aan de euronorm II of 2;

Foto : © Xavier Claes

⁴⁹ Artikel 2, § 2, tweede lid, *a contrario*, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest, *B.S.*, 18 juni 2008. Zie rubriek 27 van de lijst met ingedeelde inrichtingen (<http://app.leefmilieubrussel.be/ingedeeldeinrichtingen/>).

⁵⁰ Artikelen 27 en 29, § 2, artikel 30, § 1, en artikel 31, tweede lid, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁵¹ Artikelen 22 tot 32 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁵² Krachtens artikel 56 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁵³ Krachtens artikel 6, § 1, en artikel 68 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁵⁴ Artikel 96, § 1, 1°, gecombineerd met artikel 63, § 1, 3°, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁵⁵ Artikel 2, § 2, derde lid, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁵⁶ Artikelen 3.2.16 tot 3.2.27 van het BWLKE ; artikelen 4 en 5 §1, 3° van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 januari 2018 betreffende het instellen van een lage-emissiezone, *B.S.* 2 februari 2018.

- Vanaf 1 januari 2022 tot 31 december 2024, één van de volgende types voertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm V of 5, 5a of 5b;
 - 2) de voertuigen waarvan de benzine- of aardgasmotor ten minste voldoet aan de euronorm II of 2;
- Vanaf 1 januari 2025, één van de volgende types voertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm VI of 6;
 - 2) de voertuigen waarvan de benzine- of aardgasmotor ten minste voldoet aan de euronorm III of 3.

Elk voertuig dat niet is geregistreerd in het repertorium van de voertuigen zoals vermeld in het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen, moet voorafgaandelijk geregistreerd worden om toegang te verkrijgen tot de lage-emissiezones.⁵⁷ Ook voertuigen met een buitenlandse nummerplaat moeten geregistreerd worden om toegang te verkrijgen tot de lage-emissiezone⁵⁸.

Er zijn verschillende afwijkingen voorzien voor bepaalde types voertuigen (prioritaire voertuigen, voertuigen van de krijgsmacht, etc.)⁵⁹, desgevallend na voorafgaand akkoord van de administratie. Verder kan er een tijdelijke toelating ("LEZ-dagpas") worden toegekend voor een dag (maximaal 8 keer per kalenderjaar per voertuig)⁶⁰.

INBREUKEN

Vormen een inbreuk op de wetgeving betreffende de luchtkwaliteit en de emissie van luchtverontreinigende stoffen, het schenden van⁶¹:

- de reglementeringen of het gebruiksverbod van toestellen, installaties of producten die verontreiniging kunnen veroorzaken, opgelegd door de Regering⁶²; aldus is ook de niet-naleving van de voorschriften uit de besluiten betreffende verwarmings- en koelinstallaties een inbreuk;
- de uitstootnormen of de beperkings- of verbodsmatregelen voor sommige vormen van verontreiniging die de Regering heeft genomen⁶³; aldus vormt ook de niet-naleving van de grenswaarden voor de emissie van asbestdeeltjes in de lucht bij asbestwerken een inbreuk⁶⁴, net als de verbranding van afval in open lucht, wanneer het niet gaat om plantaardig afval afkomstig van het onderhoud van tuinen, de ontbossing of ontginning van terreinen of bedrijfslandbouwkundige werkzaamheden⁶⁵.
- de maatregelen genomen door de Regering om de blootstelling aan PM_{2,5} te verminderen⁶⁶;
- de maatregelen uit het actieplan op korte termijn van de Regering om het hoofd te kunnen bieden aan een dreigende overschrijding of een overschrijding van een grenswaarde of alarmdrempel⁶⁷; en
- de maatregelen betreffende de lage emissie zones⁶⁸.

⁵⁷ Artikel 3.2.16 van het BWLKE

⁵⁸ Artikel 9 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 januari 2018 betreffende het instellen van een lage-emissiezone

⁵⁹ Artikel 3.2.16 van het BWLKE ; artikel 5 §1, 4° alsook bijlage 1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 januari 2018 betreffende het instellen van een lage-emissiezone

⁶⁰ Artikel 6 en 8 alsook bijlage 1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 januari 2018 betreffende het instellen van een lage-emissiezone

⁶¹ Artikel 3.4.3 van het BWLKE.

⁶² Artikel 3.4.3, § 1, 1°, gecombineerd met artikel 3.2.9 van het BWLKE.

⁶³ Artikel 3.4.3, § 1, 2°, gecombineerd met artikel 3.2.9 van het BWLKE.

⁶⁴ Artikel 3.4.3, § 1, 2°, gecombineerd met artikel 3.2.9 van het BWLKE en met artikel 27 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapeling van asbest.

⁶⁵ Artikel 3.4.3, § 1, 2°, gecombineerd met artikel 3.2.9 van het BWLKE en met artikel 6 van het koninklijk besluit van 26 juli 1971 tot oprichting van zones voor speciale bescherming tegen luchtverontreiniging.

⁶⁶ Artikel 3.4.3, § 1, 3°, gecombineerd met artikel 3.2.10 van het BWLKE.

⁶⁷ Artikel 3.4.3, § 1, 4°, gecombineerd met artikel 3.2.11 van het BWLKE.

⁶⁸ Artikelen 3.2.18 en 3.4.1/1 van het BWLKE

Foto : © Thinkstock

De overtredingen op het vlak van luchtkwaliteit, zoals opgenomen in de wetgeving op de milieuvergunningen, zijn in het bijzonder⁷⁰:

- de schending, door de houder van een milieuvergunning, van zijn plicht om alle nodige voorzorgsmaatregelen te treffen om de gevaren, hinder of ongemakken veroorzaakt door de inrichtingen die hij uitbaat te voorkomen, indien die voorzorgsmaatregelen betrekking hebben op de luchtkwaliteit⁷¹; en
- de niet-naleving, door de houder van een milieuvergunning, de uitbater of de aangever van een ingedeelde inrichting, van de algemene uitbatingsvoorwaarden die de Regering heeft vastgelegd voor de categorie waartoe zijn inrichting behoort⁷² (bijvoorbeeld voor een installatie voor de verbranding of meeverbranding van afval) of die aan de uitbater zijn opgelegd, hetzij in zijn milieuvergunning⁷³, hetzij na ontvangst door de bevoegde overheid van zijn aangifte⁷⁴, wanneer die voorwaarden erop gericht zijn de luchtkwaliteit te vrijwaren⁷⁵.

De niet-naleving van de volgende Europese voorschriften, met als doel de ozonlaag te beschermen, is eveneens een overtreding⁷⁶:

- het verbod op de productie⁷⁷ en het gebruik⁷⁸ van de stoffen opgenomen in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009 (zoals chloorfluorkoolstoffen, halonen, tetrachloorkoolstof, methylbromide en chloorfluorkoolwaterstoffen), of zonder daar de voorwaarden van na te leven, behoudens de gevallen waarvoor een afwijking is voorzien. Die afwijkingen betreffen in het

⁷⁰ Artikel 96, § 1, 1°, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁷¹ Artikel 96, § 1, 1°, gecombineerd met artikel 63, § 1, 3°, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁷² Krachtens artikel 6 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁷³ Krachtens artikel 56 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁷⁴ Krachtens artikel 6, § 2, *in fine*, en artikel 68 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁷⁵ Een inbreuk op zijn verplichtingen is een overtreding op grond van artikel 96, § 1, 1° van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁷⁶ Krachtens artikel 31, § 1, 3°, gecombineerd met artikel 2, § 1, 3°, 7de streepje, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁷⁷ Artikel 4 van de Verordening nr. 1005/2009.

⁷⁸ Artikel 5, § 1, en artikel 6, § 2, van de Verordening nr. 1005/2009.

bijzonder de productie of het gebruik van die stoffen uitsluitend voor een van de volgende doeleinden⁷⁹:

- als grondstof⁸⁰;
- als technische hulpstof in installaties die bestaan op 1 september 1997 en waarvan de emissies verwaarloosbaar zijn⁸¹; of
- voor essentieel gebruik in laboratoria en voor analytische doeleinden, tenzij indien het gaat om fluorkoolwaterstoffen, op voorwaarde dat⁸²:
 - > de gebruikende onderneming zich registreert bij de Europese Commissie en de betreffende gegevens bijwerkt; en
 - > de producenten en invoerders die leveren aan de gebruikende onderneming of die de gereguleerde stoffen voor eigen rekening gebruiken, aan de Europese Commissie de verwachte vraag meedelen voor de betreffende periode, met vermelding van de aard en de hoeveelheid van de stoffen in kwestie;
- het verbod op het gebruik van brandbeveiligingssystemen en blusapparaten die halonen bevatten, zonder naleving van de voorwaarden voor afwijkingen (meer bepaald het '*kritische*' gebruik van halonen vermeld in bijlage VI van Verordening nr. 1005/2009)⁸³;
- het verbod op de uitvoer van de stoffen opgesomd in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009, zonder naleving van de voorwaarden voor afwijkingen (in het bijzonder de afgifte van een vergunning door de Commissie)⁸⁴;
- de verplichting tot terugwinning en recyclage, regeneratie of vernietiging van de stoffen opgesomd in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009 in:
 - koel-, klimaatregelings- en warmtepompapparatuur;
 - apparatuur die oplosmiddelen bevat; en
 - systemen voor brandbeveiliging en brandblusapparaten⁸⁵;
- de verplichting tot terugwinning, indien technisch en economisch haalbaar, van de stoffen opgesomd in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009 in alle andere producten en apparatuur en de verplichting om die stoffen te vernietigen met behulp van de vanuit milieuoogpunt meest aanvaardbare techniek⁸⁶;
- de verplichting tot het treffen van maatregelen om elk risico op lekkage of emissie te vermijden van de stoffen opgesomd in bijlage VII van de Verordening nr. 1005/2009⁸⁷;
- de verplichting, voor elke onderneming die apparatuur gebruikt die gereguleerde stoffen bevat, om geregeld controles te doen op lekkage en, bij vaststelling van een lek, zo snel mogelijk de herstelling uit te voeren, hoe dan ook binnen de 14 dagen na de vaststelling⁸⁸; en
- het verbod op de productie, het gebruik en de uitvoer van de nieuwe stoffen opgesomd in bijlage II van de Verordening nr. 1005/2009⁸⁹.

Tot slot is het beheer van afvalstoffen tegen de verplichting in om dat beheer uit te voeren zonder dat het risico voor het water of geluidshinder oplevert, en zonder naleving van de uitvoeringsmaatregelen getroffen op grond van die verplichting, een overtreding van de afvalstoffenwetgeving⁹⁰.

⁷⁹ Zie ook, voor bepaalde stoffen, artikel 11, §§ 1 en 3 tot 7, en artikel 12 van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸⁰ Artikel 7 van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸¹ Artikel 8 van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸² Artikelen 10 en 11, § 2, van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸³ Artikelen 6, § 2, en 13, § 1, van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸⁴ Artikel 17 van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸⁵ Artikel 22, § 1, van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸⁶ Artikel 22, §§ 2 en 4, van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸⁷ Artikel 23, §§ 1, 5 en 6, van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸⁸ Artikel 23, §§ 2 en 3, van de Verordening nr. 1005/2009.

⁸⁹ Artikel 24 van de Verordening nr. 1005/2009.

⁹⁰ Artikel 49, 1°, gecombineerd met artikel 17, 1°, van de ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende het afval.

SANCTIES

A. Strafrechtelijke sancties

De mogelijke hoofdstraf kan gaan van een gevangenisstraf van 8 dagen tot twee jaar en/of een geldboete van 50 tot 100.000 euro⁹¹, onder voorbehoud van verzachtende⁹² of verzwarende⁹³ omstandigheden en recidive⁹⁴.

De bevoegde rechtbank is evenwel bij machte om een alternatieve hoofdstraf uit te spreken voor de straf waarvan hierboven sprake is, indien de situatie zich daartoe leent⁹⁵. In dit geval moet de voorkeur worden gegeven aan het uitspreken van een werkstraf⁹⁶.

Het bedrag van de hierboven vermelde boetes is het wettelijke bedrag. In geval van veroordeling moet dit bedrag vermenigvuldigd worden met acht (omdat de wet voorziet dat dit bedrag verhoogd moet worden met 70 opdecimen, d.w.z. 70 decimen van dit bedrag)⁹⁷.

Desgevallend kunnen de bijkomende straffen waarin het Strafwetboek voorziet worden uitgesproken⁹⁸ en kunnen bijkomende maatregelen opgelegd worden door de bevoegde rechtbank⁹⁹.

De beslissing tot veroordeling wordt in het strafregister van de betrokkene opgenomen (behalve bij opschorting van uitspraak of het verstrijken van de voorziene termijn)¹⁰⁰.

B. Administratieve sancties

Het bedrag van de alternatieve administratieve boete gaat van 50 tot 62.500 euro¹⁰¹, onder voorbehoud van samenloop van meerdere misdrijven¹⁰² en recidive¹⁰³. Dit bedrag kan verlaagd worden onder het wettelijke minimum in geval van verzachtende omstandigheden¹⁰⁴.

De alternatieve administratieve geldboete kan gekoppeld worden aan een bevel tot stopzetting van het misdrijf binnen een bepaalde termijn, desgevallend op straffe van een dwangsom¹⁰⁵.

Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat de wetgeving ook moet voorzien in de mogelijkheid om uitstel te verlenen voor een alternatieve administratieve geldboete, indien daar aanleiding toe is¹⁰⁶.

⁹¹ Artikel 31, § 1, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹² Artikel 85 van boek I van het Strafwetboek.

⁹³ Artikel 32 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹⁴ Artikel 33 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹⁵ Zie artikelen 37quinquies tot 37septies van het Strafwetboek en artikelen 37octies tot 37undecies van het Strafwetboek.

⁹⁶ Artikel 31, §4, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹⁷ Artikel 1 van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdécimes op de strafrechtelijke boeten (B.S., 3 april 1952).

⁹⁸ Artikel 33bis gecombineerd met artikel 31, tweede lid, van het Strafwetboek en artikelen 35 en 42 tot 43ter van het Strafwetboek.

⁹⁹ Artikelen 34 tot 41 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰⁰ Artikel 590 van het Wetboek van strafvordering.

¹⁰¹ Artikel 45, derde lid, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰² Artikel 48 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰³ Artikel 52 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰⁴ Artikel 45, vierde lid, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰⁵ Artikel 46 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰⁶ GwH, 18 februari 2016, nr. 25/2016, overweging B.30.2.

